

Asia: VN/32974/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista

Lausunnonantajan lausunto

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistus tarpeellinen?

Perusteet kokonaisuudistukselle ovat tarkoituksenmukaiset. Kolmiportainen tuki ei automaattisesti ohjaa tuen toimenpiteitä riittävällä tavalla. Se on osoittautunut toteutukseltaan epäyhtenäiseksi ja epätasa-arvoiseksi valtakunnallisella tasolla ja lisännyt jopa segregaatiota koulujen käytännön toteuttamisen tavoista riippuen. Ennakoiva tuki on oleellisin tuen muoto, jos se toteutuu oikea-aikaisesti ja riittävällä laajuudella ja substanssin asiantuntemuksella. Tarvittavan pedagogisen toimintakulttuurin muutoksen toteutumisen kannalta on oleellista muuttaa oppimisen tuki kokonaisvaltaisesti, kuten esityksessä onkin tavoitteena.

Asiakirjojen ja hallinnollisten päätösten määrän vähentäminen on kannatettava tavoite.

Huomio: uudistus toteutuu vain, jos opettajilla on riittävästi osaamista ja halua toteuttaa ennakoivan tuen toimenpiteitä osana omaa aineenopetustaan. Tähän tarvitaan koulutusta, täsmällistä viestintää, taloudellista resurssia sekä selkeästi esitetyt toimenpidekuvaukset opetussuunnitelmatasolla. Tämä toimintakulttuurin muutos vaatii riittävästi aikaa ja resurssia toteutuakseen tavoitteiden mukaisesti.

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuelle määritelty kokonaisrakenne tarkoituksenmukainen?

Kokonaisrakenne on kuvattu selkeästi ja johdonmukaisesti. Rakenne tukee oppilaan oikeuksia tukeen ja kaikkien opettajien velvollisuutta tuen antamiseen.

Huomio: huoli siitä, että tuen rajapinnat ovat epäselviä koulujen arjessa. Miten päätös tukimuotojen välillä tehdään; ovatko tulkinnat tuen tarpeista ja erityisesti jo käytössä olleiden ennakoivien tukitoimien laajuudesta riittävän yhdenmukaisia opetuksenjärjestäjien / koulujen välillä?

Huomio: kotikuntakorvausten tulee olla täysimääräisiä ja yhdenvertaisia eri opetuksenjärjestäjien kesken, kun oppilaskohtaisten tukitoimien antaminen tulee velvoittavaksi kaikille. Yksityisten koulutuksenjärjestäjien kotikuntakorvauksen nostaminen olisi perusteltua ajoittaa samanaikaisesti tuen uudistuksen kanssa.

Onko ennakoivia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Ennakoivat tukitoimet on esitetty selkeästi ja niiden merkitys oppimisen tuessa on oleellinen, erityisesti jos niitä toteutetaan lain hengen mukaan tarkoituksenmukaisesti.

Tuen tasojen rajapinnat tulee määrittää selkeästi niin, että koulujen on mahdollista tehdä yhdenvertaisia oppilaskohtaisia päätöksiä. Jatkossa tehtävien hallintopäätösten tulee perustua yhdenmukaisiin kuvauksiin tarvittavasta tuesta ja erityisesti jo käytössä olleista ennakoivista tukitoimista.

Huomio: syntyykö suuria koulukohtaisia eroja siinä, miten ennakoivien toimien on todennettu olleen käytössä ennen oppilaskohtaisia päätöksiä?

Onko oppilaskohtaisia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Oppilaskohtaiset tukitoimet on esitelty selkeästi.

Perusteet oppilaskohtaisille tukitoimille tulee myös määritellä selkeästi, jotta koulut voivat tehdä päätöksiä yhdenmukaisesti.

Huomio: miten tieto siirtyy kouluasteiden välillä, jos tarkistamisesta ei säädetä mitään? Oppilaskohtaisiin tukitoimiin tulee voida varautua ennakolta ja sitä varten esim. alakoulussa tehdyt hallintopäätökset tulee olla tiedossa oppilaan siirtyessä yläkouluun

Onko tuen asiakirjoja ja hallintopäätöstä koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Kannatamme asiakirjojen määrän vähentämistä.

Kannatamme sitä, ettei päätöksenteossa ole välttämätöntä joka tilanteessa järjestää moniammatillista käsittelyä.

Toivomme yhteneväiset ja valtakunnalliset pohjat tuen lomakkeille (päätösten valmistelu, oppimisen suunnitelmat)

Huomioita: lisääntykö hallintopäätösten määrä hallitsemattomasti, jos aikaisemmin osa tehostetun tuen tukitoimista ja tehostettua tukea erityisopettajan

kanssa pienryhmässä saaneet oppilaat ovat jatkossa hallintopäätöksen alaisia?

Tehdäänkö hallintopäätökset jatkossa määräajaksi?

Jos tarkistamisesta ei säädetä mitään, onko hallintopäätös voimassa koko perusopetuksen ajan vai tekevät koulut omat tarkistamisen aikataulunsa?

Onko teillä täydennettävää esityksen vaikutusarvioihin?

Talousvaikutukset:

Yksityisten opetuksenjärjestäjien näkökulmasta on välttämätöntä, että kotikuntakorvauksen nostaminen toteutetaan samanaikaisesti tuen uudistuksen kanssa.

0,127 opetustuntia/vko/oppilas tarkoittaa esim. 600 oppilaan koulussa kolmen opettajan työtunteja; pitääkö sisällään myös erityisopettajat vai tarkoittako lisää ns. yleisopetuksen opetustunteja (tukiopetus, mahd. resurssiopettajat)?

Pystyykö yläkoulu varautumaan tulevien 7. luokkalaisten olemassa oleviin päätöksiin; tarkistetaanko päätökset edelleen 6. luokan päätteeksi?

Huomio: niveltämisen vaiheessa tulee siirtyä tieto tarvittavista tukitoimista, jotta on mahdollista muodostaa suunnitelmallisia ja tarkoituksenmukaisia ryhmiä.

Huomio: uudistus toteutuu vain, jos opettajilla on riittävästi osaamista ja halua toteuttaa ennakoivan tuen toimenpiteitä osana omaa aineenopetustaan. Tähän tarvitaan koulutusta, täsmällistä ja perustelevaa viestintää sekä taloudellista resurssia.

Onko teillä parannusehdotuksia esitysluonnokseen?

Miten jatkossa järjestetään koulua käymättömien / ahdistuksen vuoksi tukea tarvitsevien tai suoraan valmistavalta yleisopetukseen tulevien oppilaiden tuen toimenpiteet, jos oppimäärästä tai opetussuunnitelmasta poikkeaminen tulee aikaisempaa rajatummaksi? Heidän kohdallaan ei ole välttämättä mahdollista edetä ennakoivien toimien kautta oppilaskohtaisiin toimiin, mikä olisi uudistuksessa perusteena esim. lyhennettyyn koulupäivään.

Lain voimaantuloa varten tarvitaan esitettyä pitempi siirtymäaika, jotta uudistuksen tavoitteet toteutuvat toivotulla tavalla.

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[Tiivistelmä lausunnostamme 17.6.2024.docx](#)

Sirkiä Pia
Oulunkylän yhteiskoulu